

Vydírali mě. Toto se dělo. Havlíček převratně k cenám elektřiny

- CZ24 News | 13. července 2022

ČESKO: „Všechno špatně.“ Stínový ministr průmyslu a obchodu a místopředseda Sněmovny Karel Havlíček (ANO) pro ParlamentníListy.cz rozcupoval aktuální činnost vlády v oblasti energetiky. Připomněl, že Slovinci platí za elektřinu pětkrát méně než my. Vláda se podle Havlíčka nesmí nechat tlačit ke zdi lobbisty a minoritními akcionáři ČEZu. „Za nás se také snažili lobbovat a když chtěli vydírat, vyrazili jsme s nimi dveře,“ řekl rázně Karel Havlíček.

Vláda poskytne ČEZu půjčku 74 miliard kvůli ručení na energetické burze. ČEZ přitom bude mít za letošek rekordní zisky. Dává ta půjčka smysl?

Překvapilo mě to. Není mi jasné, proč vláda ty peníze půjčuje. Dá se to přece vyřešit třeba nějakou zárukou s tím, že si ČEZ peníze následně sežene na trhu, což pro něj jistě není problém. Naprosto už nechápu, proč vláda současně nepracuje se ziskem z ČEZu za rok 2022 ve prospěch občanů protože tímto svým krokem jenom všechny provokuje.

Vláda není schopna si z ČEZu stáhnout řádnou dividendu, případně nerozdělený zisk, který by dnes mohl sloužit k podpoře domácností a firem. ČEZ bude mít za letošní rok naprosto mimořádný zisk, několiknásobně větší než v roce 2021. Vláda nedává na podporu energetiky vůbec nic a všechny ještě provokuje tím, že ve prospěch ČEZu alokuje další peníze. Místo toho, když už půjčuje, aby zároveň dokázala zabezpečit to, že peníze, které ČEZ vygeneruje, dá na podporu. Jedna věc je cashová záležitost a druhá věc je záležitost hospodářských výsledků. ČEZ má hospodářských výsledků dostatek na to, aby vláda tyto peníze použila a sdělila to občanům, jinak budou lidé pochopitelně vytočení a naštvaní, protože vidí ziskovost ČEZu a současně to, že se jím nedostává žádné podpory.

Ta zmíněná půjčka vzbudila dost rozhořčení nejspíš i kvůli tomu, že je určená k zárukám pro lipskou burzu a poslední měsíce je terčem kritiky právě obchodování naší levně vyráběné elektřiny přes tuto energetickou burzu, což cenu enormně navyšuje...

To je chyba vlády, protože to vůbec neumí vysvětlit. Do značné míry burza v určité době srážela cenu a díky tomu se elektřina nakupovala levně. Teď se to chová opačně a vláda není schopna vysvětlit, jak se dál zachová. Třeba ve smyslu případného výkupu akcií ČEZu. Nej důležitější je, že vláda musí lidem říct, jak bude se ziskem ČEZu nakládat. Lidé by pochopili, že je tam 30 procent minoritních akcionářů a vláda má do značné míry svázané ruce, kdyby současně řekla: nic jiného nám nezbyvá, totálně jsme zpackali privatizaci v 90. letech, teď si musíme vypít kalich hořkosti do dna, ale veškerý zisk navíc, který z ČEZu půjde, dáme na podporu lidem a firmám. To vláda není vůbec schopná udělat a čeká na příští rok, aby si stáhla zisk z letošního roku, ačkoli tam teď má 150 miliard nerozděleného zisku. To nikdo nechápe. Domácnosti a firmy vidí, jak ČEZ vydělává a chtějí vidět, jak jde tento zisk v jejich prospěch. Vláda není schopna to nejen udělat, ale ani vysvětlit. To je na tom nejhorší.

Jestliže v ČEZu visí těch 150 miliard, které by si stát mohl stáhnout, proč je tam nechává? Jak to občanovi vysvětlit?

Vláda to vysvětlit neumí. Ty peníze tam samozřejmě nejsou v hotovosti, jde o nerozdělený zisk, ale ten je možné si vyplatit. ČEZ by si na to třeba musel půjčit peníze, ale to je věc druhá, protože má na

několik dalších let zajištěné enormní výdělků a není třeba mít obavy, že by například nebyl schopen stavět jaderné bloky atd. Bude mít výrazně větší zisky, vidí to podle vlastních prognóz. Vláda s tím musí pracovat a umět si dokázat stáhnout nerozdělený zisk. Je to o domluvě s ostatními akcionáři, ale všechno je to realizovatelné, protože ti na to rádi přistoupí, pokud se bude vyplácet. Proč se za loňský rok vypláceno tak málo na akcii? Mohlo to být daleko víc. I na tom vláda promáchla několik miliard korun. Všechny akorát provokuje a když už v 90. letech zpackali privatizaci, mají lidem dokázat, že si peníze dovedou z ČEZu stáhnout.

Zmínil jste minoritní akcionáře. To ve svém červnovém projevu k národu zmiňoval premiér Fiala s tím, že vláda tam je bezmocná, protože právě minoritní akcionáři mají v ČEZu své zájmy. Slovenský příklad ale ukazuje, že je možné se s minoritními akcionáři dohodnout a ceny elektřiny snížit. Čím to je? Neumí to vláda? Nebo je ČEZ mocnější než vláda?

Vláda se chová jako slon v porcelánu, není schopná absolutně vysvětlit své kroky, aby je lidé pochopili. Veškeré energetické výhledy vlády jsou naprosto mylné a chybné. Premiér má katastrofální energetické rádce a pouze se tím zesměšňuje a jediným výsledkem jeho komentářů je, že akcie ČEZu poklesly o 10 procent a akcionáři přišli o 70 miliard korun. To je jediný výsledek premiéra Fialy. Buď to nemá komentovat a něco dělat, anebo to říkat srozumitelně a poté musí být vidět nějaký výsledek. Vládě se přitom nepodařilo s ČEZem domluvit ani na tom, že by odkoupil zásobníky plynu, což je katastrofa. Není jasné, jestli se ČEZ bude vykupovat, nebude vykupovat atd. Všechno to se musí dělat nesmírně citlivě s ohledem na to, co se odehrává na burze, kde je ČEZ kótován.

Nejhorší je, jak už jsem říkal, že si stát nedokáže vytáhnout peníze z nerozděleného zisku, takže lidé platí 7 500 korun za megawatthodinu, to je dnešní sazba ČEZu. Na Slovensku lidé platí 1 500 korun za megawatthodinu a stát není schopen tady ani zastropovat cenu, dát dostatečné kompenzace firmám a rodinám a současně není schopen využít pro tuto podporu zisk z ČEZu. Jestliže prodává elektřinu o tolik draž než třeba zmínění Slováci, pak má jasně gigantický zisk, který lze využít na podporu.

Bývalý šéf ČEZu Jaroslav Míl na CNN Prima News naznačil, že někteří minoritní akcionáři mohou na vládu tlačit, aby situaci neřešila, protože z toho výrazně profitují. Může na tom něco být?

Všichni minoritní akcionáři samozřejmě lobbují, protože cítí možnost bohatnout. Snažili se lobbovat i za naší vlády, ale my jsme se nenechali minoritními akcionáři tlačit ke zdi a když zkoušeli vydírat, tak jsme s nimi vyrazili dveře. Jak s nimi jedná současná vláda netuším, ale její energetická politika je katastrofa. Nejenže nepodporují domácnosti, firmy a nejsou schopni vyřešit ČEZ, ale současně podávají velmi zavádějící informace, což je možná to nejhorší. Lžou o minulosti. Nechali zde zprivatizovat úplně všechno. Vlády v 90. letech a začátkem milénia zprivatizovaly komplet rafinérie, zprivatizovaly komplet plynárenství a chybně zprivatizovaly ČEZ. Výsledkem toho všeho je to, že o cenách energií tu dnes rozhodují komerční subjekty, zejména nadnárodní. Typicky třeba v plynu. Dneska vláda mudruje, co všechno měl kdo před nimi udělat. Neměli to hlavně zprivatizovat! To je hlavní. Všechno je v rukou privátních subjektů a co chce vláda dělat? Chodit za nimi a říkat, od koho mají co nakupovat? Všichni se jí vysmějí.

Vláda si stanovila jako jednu z hlavních priorit svého předsednictví EU energetickou bezpečnost Evropy. Nakolik může Fialova vláda v této oblasti něco reálně na úrovni EU dokázat, když to neumí vyřešit ani doma?

To by nejdřív musela vláda říct, co je v jejich očích energetická bezpečnost. Znamená to tři věci: Bude dostatek energií. Budou za dostupné ceny. A budou z diverzifikovaných zdrojů. Na něco z toho

má vláda větší vliv, na něco menší. Rozumím tomu, že vláda těžko ovlivní, odkud k nám poteče plyn. Je tady evropská infrastruktura a vždycky k nám poteče ruský plyn. Ať už ho budeme brát od německých nebo norských dodavatelů, v trubkách bude vždycky ruský plyn. Stejně tak vláda dneska těžko ovlivní ceny ropných produktů, protože rafinérie jsou zprivatizované a patří polskému PKN. V každém případě může vláda dělat opatření, kterými aspoň zmírní dopady. Promáchla DPH, promáchla obnovitelné zdroje energie a teď připravuje nesmírně komplikovaný energetický úsporný tarif, ze kterého bude blamáž, výsměch. Cena mezitím vyšplhala na rekordních 7 500 korun za megawatthodinu elektřiny, nadále roste a do konce roku ještě poroste a každý měsíc do té ceny spadnou další firmy a domácnosti, protože jim bude končit fixace. Vláda jim nakonec dá pár tisíc korun podpory, což bude pod rozlišovací schopnost. Vláda propásla čas, kdy měla reagovat, podporu dělá pozdě, dělá ji nesmírně nízkou a současně mimořádně komplikovanou. Všechno špatně.

ZDROJ: Parlamentní Listy